

§ 160 Representation i kyrkomötet m.m.

ERIK SJÖSTRAND:

Ordförande! Bifall till motion 2017:87. Hur unga människor ska engageras i det demokratiska beslutsfattandet i kyrkor och andra organisationer i civilsamhället, organiseras och regleras på olika sätt. Låt mig ge några exempel. Den Norska kyrkan har sedan mitten 90-talet haft ett Ungdomens kyrkomöte med representanter från alla stift och alla de barn- och ungdomsorganisationer som är aktiva i kyrkan. Idag får fyra representanter från Ungdomens kyrkomöte delta i kyrkomötet med förslagsrätt och yttranderätt, I centerrörelserna och arbetarrörelsen har representanter från ungdomsorganisationerna stadgereglerad rätt att delta i partiorganisationens högsta beslutande organ. SSU får utse en representant till kongressen med yttrande- och förslagsrätt, CUF får utse fyra ombud med rösträtt till partistämman. I båda fallen har organisationen också stadgereglerad representation i respektive partistyrelse. Utskottet anför som skäl för att avslå motionen att barn och unga har möjlighet att engagera sig i de olika nomineringsgrupperna och kan därmed bli representerade i kyrkomötet. Så är fallet också i de ovan givna exemplen. Jag tycker inte att det är ett skäl. I vår motion kommer vi med det högst modesta förslaget att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag om en reglering att De Ungas Kyrkomöte ska få utse representanter med yttrande- och förslagsrätt i kyrkomötet. Jag tänker att det finns i alla fall två positiva effekter av detta. 1) Direkt i kyrkomötet kan vi få De Ungas perspektiv och stärka kopplingen till De Ungas Kyrkomöte. 2) Fler unga skulle få erfarenhet av och förståelse för det kyrkopolitiska arbetet som vi bedriver. Kyrkomötet lider enligt vår mening av en betydande brist på unga ledamöter. Endast fyra procent 2015 var under 31 år. Samtidigt har kyrkomötet beslutat om en målsättning att 20 procent av de som utses till kyrkostyrelsen, kom ihåg det valberedningen som ska väljas på nästa kyrkomöte, och de organ som utses av kyrkostyrelsen ska vara under 30 år. För att denna målsättning ska kunna uppnås behöver flera unga involveras i nationell nivåns högsta beslutande organ.

Bifall till motion 2017:87.

SVEN GUNNAR PERSSON:

Ordförande! Jag yrkar också bifall till motion 2017:87 där jag är en av motionärerna. Ett bifall till motionen innebär att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag om en sådan kyrkorättslig reglering att De Ungas Kyrkomöte får utse representanter med yttrande- och förslagsrätt till kyrkomötet. Utskottets argument för att avslå motionen menar jag är inte särskilt övertygande. Det alldeles utomordentligt trevliga utskottet, där jag själv verkat, uttrycker sig för ovanlighetens skull ganska defensivt och räddhågat och missar därmed möjligheten att ta ytterligare ett litet steg för att visa på viljan att ta till vara ungdomars engagemang. Det är ju ett hovsamt förslag, som Erik sa, som vi kommer med på ett område där detta är en självklart ordning i många av civilsamhällets organisationer. Några exempel. Rädda barnen, ordinarie plats i styrelsen och fem platser med rösträtt på riksstämman. Röda korset, ordinarie plats i centralstyrelsen och tio ombud på riksstämman. Equmeniakyrkan, adjungerad till styrelsen samt ombud med yttrande- och förslagsrätt i kyrkokonferensen. Kom igen! Nog vågar vi ge kyrkostyrelsen ett uppdrag att ta fram ett förslag som kyrkomötet sedan kan samtala om och eventuellt fatta beslut om. Låt inte Svenska kyrkan fortsätta att traska patrullo i förhållande till andra viktiga aktörer i civilsamhället när det gäller ungdomars inflytande. Nu är det ju förstås inte en fråga om att ligga först i en tävling mellan organisationer utan just

vikten av att uppmuntra och ta till vara på ungdomars engagemang och de perspektiv som de vill tillföra i olika frågor. Jag tycker att när man studerar de yttranden som de har gjort till kyrkomötet ser man att det är ingen intressegrupp, intresseorganisation som driver vissa för dem specifika frågor för att få fördelar utan tvärtom är det ett gemensamt engagemang för kyrkans bästa och för att Guds rike ska växa som vi ser i de yttrandena.

Alltså, bifall till motion 2017:87.

ANTON HÄRDER:

Ordförande! Jag vill yrka bifall till utskottets beslut. Om det hade varit på det sättet att alla ungdomar som var engagerade i kyrkans verksamhet hade varit medlemmar i Svenska Kyrkans Unga så kanske syftet hade varit gott. Så är det nu inte, så ser det inte ut. Hemma i Växjö stift har vi, när vi har gjort inventering om man nu för använda det ordet, sett att vi har ju många konfirmandledare och ungdomar som hjälper till och är aktiva i församlingarna men som inte har kontakt med Svenska Kyrkans Unga. Jag tycker inte att man kan jämföra Svenska Kyrkans Unga med SSU eller CUF eller något annat. Vi har rösträtt från 16 år till valen i kyrkan och det uppmuntrar unga att vara delaktiga. Vi som nomineringsgrupper måste också våga ta med ungdomar som är 18 år att vara på våra listor. Jag ser att det här kan vara en försvarande omständighet om vi skulle gå tillbaka till indirekta val, eftersom du i så fall måste kandidera på lokalt plan och det kan vara svårare komma med till stift och här i kyrkomötet. Vilka mer grupper är det i så fall vi ska kvotera in? Jag tycker att det är rätt så dåligt med 40-åringar här i salen, kanske också några där vi skulle uppmuntra. Det kanske finns andra intresseorganisationer. Vi har nomineringsgrupper där rekryteringen sker och vi har De Ungas Kyrkomöte där de får ta del av våra motioner. Vi är också många som är lyhörda och lyssnar in vad Svenska Kyrkans Unga vill.

ERIK SJÖSTRAND (REPLIK):

Ja, Anton, vi pratar inte om Svenska Kyrkans Unga utan om De Ungas Kyrkomöte.

ANTON HÄRDER (REPLIK):

Ja och om vi då tar De Ungas Kyrkomöte så ser jag det på precis samma sätt.

ERIK SJÖSTRAND (REPLIK):

Och låt kyrkostyrelsen ta upp den frågan, hur kan det breddas. Svenska Kyrkans Unga som har drivit fram De Ungas Kyrkomöte har varit väldigt aktiva att försöka få in fler organisationer i det arbetet. Det ryms många fler. Jag vill också påpeka att Svenska Kyrkans Unga måste anses ha en särställning som Svenska kyrkans barn- och ungdomsrörelse. Centralstyrelsen var en av de fem organisationerna som stod bakom bildandet av Svenska Kyrkans Unga 1994. Jag förstår inte den här viljan att säga att ni omfattar ju inte alla, så varför ska vi lyssna på er.

ANTON HÄRDER (REPLIK):

Jag har inte sagt att vi inte ska lyssna men jag är emot att vi hela tiden ska ha in ytterligare personer i plenum.

SVEN GUNNAR PERSSON (REPLIK):

Tack för dina kommentarer, Anton. Jag tycker dock att det låter lite som den obotfärdiges förhinder. Vi ska inte ha in några fler grupper i plenum. Där skiljer du och den gruppering som står bakom avslaget sig från andra viktiga organ och organisationer i det civila samhället. De unga har redan påverkansmöjligheter i det forum som finns mellan kyrkomötet och De Ungas Kyrkomöte. Vi behöver deras röst rakt in i kyrkomötet. Möta samtal, argumentation, dialog och få deras fräscha perspektiv på de frågor vi diskuterar. Jag tycker att det finns skäl att verkligen bifalla den här motionen.

EVELINA JOHANSSON:

Barn och ungdomars inflytande är ju något behjärtansvärt och sympatiskt, men det är ju inte vad diskussionen rör, men liknande motion har varit uppe tidigare. När jag var på De Ungas Kyrkomöte pratade jag lite med några ungdomar om den här frågan. Jag kom att fundera kring vad det är som gör att man tänker sig att det att vara ung eller att vara av en viss ålder skulle koda för en viss uppfattning, för det ligger på något sätt bakom när man säger att vi ska ha några representanter som ska föra de ungas talan. I år behandlar ju kyrkomötet 158 motioner och ytterligare ett antal ärenden. Är det verkligen så att någon tror att människor vid låg ålder har en mer likartade uppfattningar i alla dessa frågor eller i alla fall de flesta än någon annan åldersgrupp. Vad beror det i så fall på att vuxna tror att det är så med barn och unga? Är det någon här inne som upplever sig ha mer gemensamt i sakfrågorna med de som är lika gamla som en själv än med andra i salen i en annan ålder? Hela idén med representanter för en viss åldersgrupp bygger ju någonstans på en sådan tanke. Jag förstår inte riktigt den tanken. Jag tycker inte riktigt att det är att göra barn och ungdomar rättvisa som människor med sina egna åsikter som därför behöver representeras på ett sätt som påminner om hur vuxna blir representerade.

SVEN GUNNAR PERSSON (REPLIK):

Vi menar att det är ett perspektiv som behöver tillföras i argumentation, samtal och debatt här i kyrkomötet som är intressant och som kommer fram i de dokument som vi får som input till utskottens arbete och till plenaarbete från forumet och från De Ungas Kyrkomöte. Det visar på en bredd i uppfattningar och ställningstaganden och beskriver De Ungas perspektiv på ett bra sätt. Det tror vi skulle befrukta kyrkomötet att också de kunde framföras direkt här tillsammans med oss.

EVELINA JOHANSSON (REPLIK):

Menar du att ett fåtal representanter från en viss åldersgrupp i kyrkomötet verkligen skulle kunna göra rättvisa åt hela den åldersgruppens perspektiv? Tänker du dig att det är så att en viss åldersgrupp har ett gemensamt perspektiv på de flesta frågor kyrkomötet behandlar?

SVEN GUNNAR PERSSON (REPLIK):

Jag konstaterar att det här är något som betraktas som värdefullt och viktigt i övriga delar av civilsamhället, i folkrörelsesverige. Jag tror också att det skulle vara värdefullt för Svenska kyrkan att mer direkt få samtala med flera ungdomar som kanske har olika uppfattningar om saker och ting här i kyrkomötet.

EVELINA JOHANSSON (REPLIK):

Jag tror också att de ungas perspektiv är mycket viktigt men tror att det är alltför disparat för att kunna föras fram av ett fåtal representanter just på det sätt som du föreslår. Däremot är det naturligtvis viktigt att unga blir hörda i kyrkan.

OLLE REICHENBERG:

Ordförande, kyrkomötesledamöter! Jag talar alltså för utskottet gällande Organisationsutskottets betänkande 2017:8. Om vi tittar på motion 2017:87 Ungas representation i kyrkomötet så råder det väl ingen tvekan om att motionens syfte är vällovligt. Om vi ser oss omkring här i salen så kan vi konstatera att vi som är ledamöter i kyrkomötet i och för sig är en trevlig, engagerad och kompetent skara men vi kan knappast hävda att vi genomsnittligt är särskilt unga. Motionärens förslag att De Ungas Kyrkomöte ska ges rätt att utse representanter med yttrande- och förslagsrätt till kyrkomötet menar dock utskottet är fel väg att gå. Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ valt i direkta val av kyrkotillhöriga från 16 år och uppåt. Att därutöver införa en ordning där olika grupper ska ges yttrande- och förslagsrätt vore att devalvera kyrkomötesledamöternas roll som valda företrädare och beslutsfattare. Utskottet konstaterar att De Ungas Kyrkomöte de senaste åren har stärkt sin möjlighet att påverka kyrkomötesbeslut genom att De Ungas Kyrkomöte har funnit sina former och blivit en etablerad remissinstans som nog de flesta kyrkomötesledamöter numera förhåller sig till. Den här motionen har förstås behandlats vid De Ungas Kyrkomöte 2017 och i yttrandet över motionen som utmynnar i ett bifall skrivs bl.a. följande: ”De Ungas Kyrkomöte kan bidra med barn och ungdomar som jobbar med och lever i barn- och ungdomsfrågor varje dag samt får en direkt påverkan av det motionsbeslut som specifikt rör barn och unga.” Det är mycket glädjande att det finns ett sådant intresse och engagemang för kyrkomötets arbete hos De Ungas Kyrkomöte men detta engagemang skulle ju redan idag kunna tas till vara genom nomineringsgrupperna. Jag tror att jag nu kommer att göra mig till tolk för alla nomineringsgrupper då jag säger: Alla ni ungdomar som vill påverka kyrkomötets beslut är hjärtligt välkomna till oss nomineringsgrupper. Vi ska göra vad vi kan för att bereda er plats på listor och i olika beslutande organ såväl på nationell som på lokal och regional nivå.

Bifall till utskottets förslag.

SVEN GUNNAR PERSSON (REPLIK):

Ordförande! Jag vänder mig först mot synen på De Ungas Kyrkomöte och ungdomarna i Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga som en intressegrupp som beskrivs som ”ta in olika grupper”. När man läser deras yttranden och när man tar del av deras ställningstagande är det ett brett engagemang och ansvarstagande för Svenska kyrkans framtid som återspeglas där. Det är ingen snäv intressegrupp som hävdar barn och ungdomars specialfrågor. För det andra, att de kan engagera sig i nomineringsgrupperna. Det räcker med att spana ut över den här värderade församlingen för att inse problematiken i en sådan uppmaning.

OLLE REICHENBERG (REPLIK):

Det finns nog många utmaningar i det men jag kan ju konstatera, som själv är verksam i en nomineringsgrupp, att det är ju inte helt lätt heller att rekrytera ungdomar till nomineringsgrupperna. Det här måste också ske via en ömsesidighet. Om det nu finns det här väldiga engagemanget i De Ungas Kyrkomöte vill jag

verkligen uppmana de personerna som är engagerade där att verkligen också komma till oss nomineringsgrupper och bjuda in oss till olika sammanhang så att vi kan få träffa dem och marknadsföra oss inte minst inför valen då listorna görs.

SVEN GUNNAR PERSSON (REPLIK):

Ordförande! Jag tror att det engagemanget underlättas, som andra har sagt tidigare, genom att de får komma till tals, vara en del av kyrkomötet i levande samtal och debatt. Det finns ingenting som motsäger varandra där. Att ge dem möjligheter att delta med yttrande- och förslagsrätt i kyrkomötet kan också leda till att vi bygger upp en relation som gör att det framtida engagemanget också blir i en nomineringsgrupp.

OLLE REICHENBERG (REPLIK):

Det finns ju saker och ting som motsäger det, inte minst demokratiargumentet enligt min mening. Det är ju så att alla vi som sitter här är ju faktiskt valda i direkta val av alla tillhöriga från 16 år och uppåt. Det blir ändå en smula märkligt att devalvera vårt uppdrag genom att så att säga på andra vägar utöka den här skaran ledamöter. Må vara att de då inte skulle ha beslutanderätt men ändå uppenbarligen förslags- och yttranderätt. Det blir en mycket märklig ordning.

VICTOR BACKSTRÖM:

Ordförande! Jag hade tänkt ge mig upp i talarstolen här idag men ibland så skapas det en känsla i en som gör att man tvingas gå upp. Att sitta längst ner i salen bredvid Svenska Kyrkans Ungas ordförande och höra de kloka kommentarer som kommer om just den här motionen och samtidigt veta att oavsett hur många gånger jag säger Jakob Schwarz eller säger felaktiga saker så kommer inte han att kunna begära replik. Det tycker jag är ett skäl som är gott som något till att bifalla motion 2017:87. Det här är en motion där vi faktiskt har en möjlighet att i ett sammanhang och situation där vi har enorma problem med att fylla på de förtroendevaldas skaror inte bara bland de unga men också bland äldre. Att här ge en möjlighet till nomineringsgrupperna att få en stor skara med människor som faktiskt kommer hit, visar ett intresse och som vi får en möjlighet att fråga om ni vill vara med. Vi måste släppa perspektivet att de måste komma till oss. Någon gång kanske vi också måste sträcka ut handen till dem. Det här är ett ytterst modest förslag som läggs. Det handlar inte om att ge de här representanterna från De Ungas Kyrkomöte en fullständig kyrkomötesledamotplats utan det är en möjlighet till att vara med och prata, att vara med och lägga förslag. Eller för den delen om nu kyrkostyrelsen kommer på ett smartare förslag, vilket är fullt möjligt att de gör, därför att det är kompetenta personer som sitter där så finns det andra möjligheter. Jag instämmer till hundra procent i det Erik Sjöstrand har sagt och det Sven Gunnar Persson har sagt tidigare. Till alla oss som sitter här som kyrkomötesledamöter skulle jag vilja uppmana att gå längst bak i salen och ställ frågan till Jakob, så att ni den vägen kan få höra vad han tycker om det här. Det kanske kan påverka någon i omröstningen i morgon.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 185.